

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 14

16 մարտի 2017թ.

Քննարկվեց «Գլոբալ Գոլդ Հանքավան» ՍՊԸ գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության 19.12.2016թ. թիվ 1024191/3 ակտի դեմ:

«Գլոբալ Գոլդ Հանքավան» ՍՊԸ գանգատում բերված փաստարկները.

Վերստուգման կատարումը հանձնարարվել է Ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության թվով 9 աշխատակիցների, որոնց կողմից 12.12.2016թ. կազմված թիվ 1024191/3 ակտը (այսուհետ նաև՝ Ակտ) անհիմն է և ենթակա է վերացման հետևյալ պատճառաբանությամբ.

1. ՊԵԿ նախագահի 03.11.2010թ. թիվ 1012445 հանձնարարագրի համաձայն ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մյասնիկյանի ՀՏ աշխատակիցների կողմից «Գլոբալ Գոլդ Հանքավան» ՍՊԸ-ում (այսուհետ նաև՝ ընկերություն) բյուջեի փոխհարաբերությունների ճշտության ստուգման արդյունքում 16.03.2011թ. ամսաթվով կազմվել է թիվ 1012445 ակտը լրացուցիչ հարկման առաջադրելով 7.299.612 դրամ գումարի չափով: Նշված ակտի ճշտությունը պարզելու համար ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հետաքննության վարչության առաջին բաժնի հետաքննիչ Վ.Ավետիսյանի կողմից 18.07.2011թ. կայացվել է որոշում դատահաշվապահական փորձաքննություն նշանակելու մասին, փորձագետին առաջադրելով հետևյալ հարցերը՝

1. Ինչ մեթոդով է կատարվել ստուգումը, և

2. Որքան են կազմում ընկերության հարկային պարտավորությունները՝ ըստ հարկատեսակների:

ՀՀ Փորձագիտական կենտրոն ՊՈԱԿ-ի փորձագետ Գ.Թադևոսյանի կողմից փորձաքննության հետազոտական մասում կատարած վերլուծություններից ելնելով, 27.12.2011թ. ամսաթվով կազմված «փորձագետի եզրակացության հետևություններ» բաժնում նշվել է հետևյալ եզրահանգումը.

1. ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մյասնիկյանի ՀՏ աշխատակիցների կողմից 03.11.2010թ. թիվ 1012445 հանձնարարագրով բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների ճշտության ստուգումը կատարվել է փաստաթղթային ստուգման մեթոդով...

2. ... Ընկերությունում լրացուցիչ հարկային պարտավորությունների չափը տույժ և տուգանքներով հանդերձ կկազմի 5.174,5 հազար դրամ:

Շարադրված վերոգրյալ փաստերից ակնհայտ է դառնում, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մյասնիկյանի ՀՏ աշխատակիցների կողմից բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների ճշտության ստուգման արդյունքում բյուջե վճարման ենթակա լրացուցիչ հարկային պարտավորություններն ավել են հաշվարկվել 2.125.112 (7.299.612-5.174.500) դրամ գումարի չափով:

Հարկ է նշել, սակայն, որ ինչպես օպերատիվ հետախուզական վարչության 2013թ. դեկտեմբերի 24-ի թիվ 1024191/2 վերստուգման ակտում, այնպես էլ 06.12.2016թ. ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության թվով 9 աշխատակիցների կողմից կազմված թիվ 1024191/3 վերստուգման ակտում հաշվի չի առնվել փորձագետի կողմից կատարված եզրահանգումները, այնինչ փորձագետի կողմից մանրամասն նկարագրված է թե կոնկրետ ինչի հետևանքով, և կոնկրետ որ դեպքերով են ակտում կատարվել սխալ հաշվարկներ:

Հաշվի առնելով, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Մյասնիկյանի ՀՏ աշխատակիցների կողմից ընկերությունում բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների ճշտության ստուգման արդյունքում 16.03.2011թ. ամսաթվով կազմված թիվ 1012445 ակտում, օպերատիվ հետախուզական վարչության 2013թ. դեկտեմբերի 24-ի թիվ 1024191/2 վերստուգման ակտում, ինչպես նաև Ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության կողմից կազմված թիվ 1024191/3 վերստուգման ակտում նշված խախտման բնույթն ու դեպքերն ընդամենը հայելապատ արտացոլվել են, ուստի կարելի է եզրակացնել, որ նշված մասով թե՛ օպերատիվ հետախուզական վարչության, և թե՛ Ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության կողմից փաստացի ստուգում չի իրականացվել, այլ ընդամենը արտատպվել են թիվ 1012445 ակտում արձանագրված տվյալները: Մինչդեռ, ստուգողներին տրամադրվել են քրեական գործի նյութերը, որոնք փաստորեն ամբողջովին հաշվի չեն առնվել, և դրա փոխարեն ստուգողներն ընդամենը կրկնել են պնդումներ, որոնք հերքվել են քրեական գործով քննությամբ: Ուստի այս մասով ստուգման ակտը հիմնավոր լինել չի կարող և ենթակա է վերացման:

II. Ակտում ԱԱՀ-ի գծով 5 և 6 կետերում արձանագրված 222.185.986 դրամ լրացուցիչ հարկային պարտավորությունների չափն անհիմն է և չի բխում ՀՀ հարկային օրենսդրության պահանջներից:

1. Գլխավոր Գլխի Հանքավան ՍՊԸ և Մարջան Մայնինգ Քոմփանի ՍՊ ընկերությունները հանդիսանում են Հայաստանի Հանրապետությունում Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների ներդնող ընկերություններ, ինչպես նաև նույն Գլխավոր Գլխի Մայնինգ ՍՊ ընկերության 100% դուստր ընկերություններ:

2. Ընկերությանը՝ իրոք, 2004թ. սահմանված կարգով տրամադրվել է ուսումնասիրությունների հափուկ լիցենզիա (շեշտադրումն ավելացված է՝ ստուգողների ընկալման նպատակներով), որի հիմքով Սյունիքի մարզի Մարջանի հանքավայրում իրականացվել են ուսումնասիրության աշխատանքներ, որոնց վրա՝ ըստ ստուգողների կատարված եզրահանգման, կատարվել են 694.331.206 դրամի ծախսեր:

Ուսումնասիրության հափուկ լիցենզիայի համաձայն Մարջանի հանքավայրում իրականացված ուսումնասիրության աշխատանքների նպատակով կատարված ծախսերն իրոք հաշվառված են Ընկերության հաշվեկշռի 154 հաշվապահական հաշվում՝ ոչ ընթացիկ ակտիվներ, հետաձգված ծախսերի գծով:

3. Ընկերությունն իրոք դիմել է կոնցենսիոն գործակալությանը հանքարդյունահանման ՀԱ-Լ-14/526 հափուկ լիցենզիայի հանքային իրավունքները Մարջան Մայնինգ Քոմփանի ՍՊԸ-ին որպես, միևնույն ներդրողին պատկանող մեկ այլ կազմակերպությանը փոխանցելու համար:

Ստուգողների կողմից ստուգման ակտի նախագծում կատարված մնացած եզրահանգումները չեն բխում ստուգման համար տրամադրված փաստաթղթերում արտացոլված փաստական հանգամանքներից, և քանի որ ներկայացվել են որպես արդեն «ստուգված» Ընկերության կողմից ակտի նախագծին ներկայացված առարկությունները ստանալուց և դրանք ենթադրաբար «կարդալուց և/կամ ընկալելուց հետո», ուստի այժմ արդեն ակնհայտ կեղծ, և/կամ շինծու են:

Այսպես՝ ստուգողները ակտի նախագծում նշել են հետևյալը.

«Նշված գործարքների միջոցով 2007-2009թթ ընկած ժամանակաշրջանի ընթացքում կատարված ծախսերը, որպես ակտիվներ հանրային իրավունքների փոխանցման հետ միասին անհափույց ձևով տրամադրվել են Մարջան Մայնինգ Քոմփանի ընկերությանը, որը սակայն չի ձևակերպվել ընկերության հաշվապահական հաշվառմամբ և չի հաշվարկվել այդ գործարքից բխող հարկային պարտավորությունները...»:

Այս պնդումը կեղծ է, անհիմն կամ շինծու, քանի որ գոյություն չունի, և ստուգողները նաև չեն նշել այս պնդումը հիմնավորող որևէ փաստաթուղթ, որևէ ուղղակի կամ գոնե անուղղակի փաստ, այլ ուղղակի կամ անուղղակի ապացույց, կամ գոնե ուղղակի կամ անուղղակի հանգամանք: Այս պնդումը գոնե անուղղակի հաստատելու նպատակով որևէ պաշտոնատար անձից որևէ բացատրություն չի վերցվել: Ուստի, այս պնդման մասով գոյություն չունի որևէ հիմնավորում, կամ փաստաթուղթ, որին ստուգողները պարտավոր էին հղում կատարել կամ դրա վրա հենվել բավարարելու համար «Ստուգումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի պահանջները, որոնց ստուգողները պարտավոր են ենթարկվել:

Փոխարենը գոյություն ունեն, եւ ստուգողներին ներկայացվել են բազմաթիվ պարզ և հասկանալի ապացույցներ, որոնք պարզապես հերքում են ստուգողների վերոնշյալ կեղծ պնդումը:

Օրինակ, ստուգողներին տրամադրել է ՀՀ պաշարների պետական գործակալության նամակն առ այն, որ Ընկերության կողմից ուսումնասիրության հաջող լիցենզիայի համաձայն՝ Մարջանի հանքավայրում կատարված ուսումնասիրության աշխատանքները՝ որոնք պետք է հիմք հանդիսանային Ընկերությանը հանքարդյունահանման հաջող լիցենզիա տրամադրելու համար (որոնք, ըստ ստուգողների, իբր փոխանցվել են հանքարդյունահանման լիցենզիայի հետ միասին)՝ չեն կարող հիմք հանդիսանալ հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիա տրամադրելու համար: Այդ նամակն Ընկերությունը ստացել է այն ժամանակ գործող լիազոր մարմնի ղեկավարի կոռուպցիոն պահանջներին չենթարկվելու արդյունքում և պատճառով: Լիազոր մարմնի ղեկավարը մինչ այժմ որևէ պատասխանատվություն չի կրել վերոնշյալ նամակում տեղ գտած պնդումների համար (չնայած Ընկերության շարունակական բողոքների), ուստի նշված նամակում բերված պարզ փաստն առ այն, որ Ընկերության կողմից իրականացված և բազմամիլիոն արժեք ունեցող ուսումնասիրության աշխատանքները հիմք չեն հանդիսացել հանքարդյունահանման հաջող լիցենզիա տրամադրելու համար չեն կարող հերքվել:

Նույն պատճառներով՝ նույն լիազոր մարմնի ղեկավարի կողմից ուժը կորցրած է ճանաչվել Ընկերության ուսումնասիրության հաջող լիցենզիան, պաշտոնապես: Չնայած Ընկերության շարունակական բողոքների, Ընկերության ուսումնասիրության հաջող լիցենզիան չի վերադարձվել, և չի վերականգնվել: Ստուգողներին է տրամադրվել նաև լիազոր մարմնի 2006թ. հունիսի 2-ի նամակը, որով ուժը կորցրած է ճանաչվել Ընկերության ուսումնասիրության հաջող լիցենզիան՝ նախագծով սահմանված աշխատանքները չկատարելու պնդմամբ (նույն աշխատանքների, որոնց արդյունքը ստուգողների պնդմամբ իբր փոխանցվել են հանքարդյունահանման հաջող լիցենզիայի միջոցով):

Ավելին, Ընկերության ուսումնասիրության հաջող լիցենզիան ուժը կորցրած լինելուց հետո հանվել է աճուրդի՝ 2007թ. փետրվարի 21-ին (հայտարարությունը կցվում է), ինչը պարզապես նշանակում է, որ Մարջանի ուսումնասիրության հաջող լիցենզիան դադարել է պատկանել Ընկերությանը այն ուժը կորցրած ճանաչելու ամսաթվից ի վեր՝ մինչ օրս: Ուստի, Ընկերության հատուկ ուսումնասիրության լիցենզիայի համաձայն իրականացրած աշխատանքների վրա կատարված ծախսերը մնացել են Ընկերության հաշվեկշռում որպես ոչ նյութական ակտիվներ, ինչպես որ գրանցված է Ընկերության հաշվապահական գրքերում:

Ընկերության հանքարդյունահանման հաջող լիցենզիան Ընկերությանը տրամադրվել է Ընկերության ուսումնասիրության հաջող լիցենզիան դադարեցնելուց 1 տարի և 10 ամիս անց՝ ՀՀ կառավարության թիվ 10 որոշման հիման վրա՝ 2008թ. ապրիլի 22-ին, Ընկերության սեփականատեր Գլխավոր Գործադիր Մայնինգ ՍՊԸ-ի կողմից 1993թ. ՀՀ

կառավարության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև կնքված ներդրումների փոխադարձաբար խրախուսման և պաշտպանության մասին պայմանագրի համաձայն ԱՄՆ Վաշինգտոն քաղաքում գտնվող Ներդրումային Վեճերի Լուծման Միջազգային Կենտրոնին ՀՀ կառավարության դեմ հայց ներկայացնելու արդյունքում ՀՀ կառավարության և Ընկերության միջև կնքված հաշտության համաձայնագրի (այսուհետ՝ «Հաշտության Համաձայնագիր») համաձայն:

Ընկերության հանքարդյունահանման հալոուկ լիցենզիայի տրամադրման համար հիմք է հանդիսացել Մարջանի հանքավայրի օգտակար հանածոների պաշարների և կանխատեսումային ռեսուրսների մասին տեղեկանքը, որը տրամադրվել է «Հանրապետական երկրաբանական ֆոնդ» ՊՈԱԿ-ի կողմից: Այդ տեղեկանքով տրվել են Մարջանի հանքավայրի պաշարները՝ հաստատված «Հայերկրաբանություն» ԱՄ-ի ԳՏԽ-ի կողմից 1988թ. հոկտեմբերի 4-ին՝ Ընկերության կողմից ուսումնասիրության աշխատանքներ կատարելուց 20 տարի առաջ հաստատված պաշարների հիման վրա: Այդ տեղեկանքում ոչ մի նշում չկա Ընկերության ուսումնասիրության հալոուկ լիցենզիայի համաձայն 2007-2008թթ. իրականացրած աշխատանքների մասին, և դրանք ներառված չեն տեղեկանքում, և դրանք չէին կարող համարվել ներառված, քանզի լիազոր մարմինը մերժել էր դրանք: 1988թ. հաստատված պաշարների հիման վրա Ընկերությանը տրամադրվել է հանքարդյունահանման հալոուկ լիցենզիան, իսկ տեղեկանքում նշված պաշարները նույնությամբ արտացոլվել են Ընկերության հանքարդյունահանման հալոուկ լիցենզիայում, որոնք էլ նույնությամբ փոխանցվել են Մարջան Մայնինգ Քոմփանի ՍՊԸ-ին և արտացոլվել են նրա լիցենզիայում:

Ուստի, ակնհայտ է, որ ուսումնասիրության հալոուկ լիցենզիայի համաձայն իրականացված աշխատանքները, կամ դրանց վրա կատարված ծախսերը որևէ աղերս ունենալ չեն կարող հանքարդյունահանման հալոուկ լիցենզիայի հետ, և ստուգողները քաջատեղյակ են այդ մասին: Ակնհայտ է, ուստի, որ ստուգողները ևս տեղյակ են իրենց պնդումների անհիմն և կեղծ բնույթի վերաբերյալ:

Նման պնդումները կարելի էր համարել ստուգողների երևակայության արդյունք, եթե ստուգողներին տրամադրված քրեական գործի նյութերում առկա չլիներին ապացույցներ առ այն, որ Ընկերությանը հանիրավի մեղսագրվող խախտումները՝ ճիշտ նույն ձևակերպումներով և հիմնավորումներով, ներկայացվել են քրեական գործով հարցաքննված անձի կողմից (Ազատ Վարթանյան), ով հանդիսացել է Մարջան Մայնինգ Քոմփանի ՍՊԸ-ն Գլխավոր Գործ. Մայնինգ ՍՊԸ-ից խարդախությամբ հափշտակված Կանադական Կալդերա Ռիսորսիզ ընկերության ներկայացուցիչը Հայաստանում՝ նախկինում դրամանենգության համար Մոսկվայում դատապարտված, ով կեղծ ցուցմունքներ է տվել Ընկերության դեմ՝ Ընկերությանը վնասելու և քրեական գործում իր իսկ կողմից զետեղված կեղծ պնդումներն և իր շահերին համապատասխանող նյութերը ԱՄՆ Արբիտրաժային դատարանում Գլխավոր Գործ. Մայնինգ ՍՊԸ-ի դեմ Մարջանի հանքավայրի վերաբերյալ վեճի գործում օգտագործելու նպատակներով:

Այսպես, քրեական գործի նյութերի համաձայն, Ազատ Վարթանյանը 2011թ. նոյեմբերի 29-ին լրացուցիչ հարցաքննության ժամանակ, այլնի հետ մեկտեղ պնդել է, թե իբր Ընկերությունը հանքարդյունահանման հալոուկ լիցենզիայի միջոցով Մարջան Մայնինգ Քոմփանի ՍՊԸ-ին է փոխանցել ուսումնասիրության հատակ լիցենզիայի համաձայն իրականացված ամբողջ աշխատանքները և դրանց արդյունքը, նաև տվել է ձևակերպումներ և հիմնավորումներ ճիշտ նույն տեսքով և բովանդակությամբ, ինչպես որ դրանք փորձում են տալ ստուգողներն իրենց ակտի նախագծում, և նույնիսկ խոստացել է Կալդերա Ռիսորսիզ Կանադական ընկերությունից ներկայացնել փաստաթղթեր, որոնք իբր կհաստատեն այդ պնդումները: Որևէ նման ապացույց կամ փաստաթուղթ մինչ օրս չի

ներկայացվել, որի հետեանքով կարճվել է Ընկերության դեմ հարուցված քրեական գործը: Ի դեպ՝ քրեական գործի քննության ընթացքում Կանադական ընկերության ղեկավարները բազմաթիվ հողվածներ են հրապարակել Հայաստանյան մամուլում, որտեղ՝ հղում կատարելով լիազոր մարմնի այն ժամանակվա ղեկավարի խոսքերին շարունակաբար պնդել են, թե իբր Մարջանի հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիան տրամադրվել է ապօրինի՝ քանզի այն չի տրամադրվել ուսումնասիրության հատուկ լիցենզիայի համաձայն իրականացված աշխատանքների արդյունքում:

Այդ հիմքով ՀՀ Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարությունը հրավիրել և իրականացրել է լուսմներ և գործառույթներ՝ փորձելով կասկածի տակ դնել Ընկերության հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիան: Անհրաժեշտ է եղել իրականացնել չորս տարի տևած գործի քննություն և երկարատև փորձաքննություններ, որոնց արդյունքում հերքվել են Ազատ Վարթանյանի կեղծ պնդումները, և կարճվել է քրեական գործը: Հարկ է հիշեցնել նաև, որ ԱՄՆ Միջազգային Արբիտրաժային դատարանը 2014թ. կայացրել է որոշում Կալդերա Ռիսորսիզ ընկերության դեմ՝ պարտավորեցնելով վերջինիս Գլոբալ Գոլդ Մայնինգ ՍՊԸ-ին հատուցել 10,8 միլիոն ԱՄՆ դոլար՝ որպես պատճառած վնասի փոխհատուցում:

Այս բոլոր ապացույցների առկայության պայմաններում ակնհայտ է, սակայն, որ այս գործով, քրեական գործով և փորձաքննություններով հերքվելուց հետո նույն կեղծ պնդումները դրվում են շրջանառության մեջ և դարձյալ մեղսագրվում Ընկերությանն՝ արդեն ակտի տեսքով:

Գանգատարկումների հանձնաժողովի կողմից կայացված որոշումը բխում է «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 24 հոդվածի պահանջներից և քանի, որ ինչպես վերը նշվել է քրեական գործի նյութերը և քննիչի կողմից կայացված որոշումը հանդիսանում է միևնույն վարչական մարմնի կազմված ակտ, ուստի «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 24 հոդվածի 3-րդ կետի «Միևնույն մարմնի նոր ընդունած իրավական ակտը չպետք է հակասի նախկինում ընդունված և ուժի մեջ մտած հավասար իրավաբանական ուժ ունեցող իրավական ակտերին»: Ուստի 06.12.2016թ. կազմված թիվ 1024191/3 ստուգման նախագծով ԱԱՀ-ի գծով լրացուցիչ հարկային պարտավորությունների հաշվարկումն անհիմն է:

Ընկերությունն արդեն առիթ ունեցել է ՊԵԿ-ին ներկայացնել, որ 1993թ. ՀՀ կառավարության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջև կնքված ներդրումների փոխադարձաբար խրախուսման և պաշտպանության մասին պայմանագրի (հետայսու՝ «Ներդրումների Միջազգային Պայմանագիր», կամ «ՆՄՊ») դրույթների համաձայն, Հայաստանի Հանրապետությունը պարտավորվել է ԱՄՆ ներդրողների նկատմամբ կիրառել Հայաստանի Հանրապետության «առավել բարենպաստ իրավական ռեժիմ», երաշխավորվել է, որ ԱՄՆ ներդրողների ներդրումները «կլինեն լիարժեք պաշտպանված և անվտանգ», և «ոչ մի դեպքում նրանց չի տրամադրվի միջազգային իրավունքով պահանջվող պայմանակարգից պակաս պայմանակարգ» (ՆՄՊ 2-րդ հոդվածի 2(ա) կետ), և որ «կողմերից ոչ մեկը խտրական միջոցներով ոչ մի ձևով չի խոչընդոտի» ներդրումներին: ՊԵԿ-ի պաշտոնյաների կողմից Ընկերության ամբողջ ներդրումները կամայականորեն որպես «ակտիվ» որակելու, այնուհետև այդ «ակտիվները» Ընկերության լիցենզիայով կամայականորեն որպես «փոխանցված» որակելու, այնուհետև ՀՀ օրենքի դրույթներին հակառակ, կամայականորեն և խտրականորեն Ընկերության նկատմամբ «հարկային» հատուկ, արհեստական և պատժիչ վերաբերմունք դրսևորելու փաստերը (ներառյալ ակտի նախագծում ներկայացվածները) հանդիսանում են ՆՄՊ-ով Հայաստանի Հանրապետության կողմից միջազգայնորեն ստանձնված պարտավորությունների ակնհայտ և կոպիտ խախտում: ՊԵԿ-ի պաշտոնյաները նույնիսկ

չեն ջանացել քողարկել կամայական և խտրական միջոցներով Ընկերության կողմից ներդրված ամբողջ գումարների չափով և այդ ներդրումների գումարների ամբողջ ծավալն ապօրինի «հարկման» ենթարկելու ակնհայտ միտումը՝ նույնիսկ երկարատև քննությամբ դրանք պաշտոնապես հերքված լինելու հանգամանքում: Չի կարող լինել ՆՄԴ-ի դրույթների առավել ակնհայտ խախտում, քան ԱՄՆ ներդրողի կողմից իրականացրած ներդրումների գումարների չափին համապատասխան նույն ներդրողի նկատմամբ կամայական և խտրական պատժամիջոցներ շարունակաբար և համառորեն կիրառելը՝ օրենքի և քննության արդյունքներին հակառակ: ՆՄԴ-ն կնքվել է բացառելու համար նման վերաբերմունքը: Ակնհայտ է, ուստի, որ ՊԵԿ-ի պաշտոնյաներն խախտել են ոչ միայն ՀՀ օրենքի պարզ դրույթները, այլ նաև Հայաստանի Հանրապետության կողմից միջազգային պայմանագրով միջազգայնորեն ստանձնված պարտավորությունները:

ՊԵԿ-ի պաշտոնյաները համառորեն, կամայական և խտրական պատժամիջոցներով պարտադրում են Ընկերությանը և Գլոբալ Գոլդ Մայնինգ ՍՊԸ-ին վճարել օրենքով չսահմանված ահռելի գումարներ, այն դեպքում, երբ բազմաթիվ այլ նմանատիպ (լիցենզիաների փոխանցման) դեպքերում ՊԵԿ-ի կողմից նման վերաբերմունք չի կիրառվել: Նման գործելակերպը ուղղակիորեն հակասում է ՆՄԴ-ի 1-ին և 2-րդ հոդվածների, «Օտարերկրյա ներդրումների մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածի, Հայաստանի Հանրապետության մի շարք այլ օրենքների, ինչպես նաև Գլոբալ Գոլդ Մայնինգ ՍՊԸ-ի և ՀՀ կառավարության միջև կնքված Հաշտության Համաձայնագրի պարզ և հստակ դրույթներին:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության.

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի 24.05.2016թ. N1024191/3 հանձնարարագրի համաձայն՝ «Գլոբալ Գոլդ Հանքավան» ՍՊԸ-ում (այսուհետ՝ նաև Ընկերություն) կատարվել է բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների և հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող ՀՀ օրենսդրության առանձին պահանջների կատարման ճշտության վերստուգում, որի արդյունքում կազմվել է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության 19.12.2016թ. N1024191/3 ակտը, որով լրացուցիչ վճարման է առաջադրվել ընդամենը 229.485.598 դրամ:

1. Ակտի 1-ին կետով մասնավորապես արձանագրվել է,

1) Ընկերության և «Վահան ԵՀԱ» ՍՊԸ-ի միջև աշխատանքների կատարման պայմանագրի շրջանակներում 2007թ. ընթացքում «Վահան ԵՀԱ» ՍՊԸ-ի կողմից մատուցված ծառայությունների դիմաց «Գլոբալ Գոլդ Հանքավան» ՍՊԸ-ի կողմից վճարման պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով 2007թ. դեկտեմբեր ամսին առաջացել են կետանցված կրեդիտորական պարտքեր՝ 95.249.680 դրամի չափով: Նշված պարտավորությունը Ընկերության կողմից ներառվել է ՀՏ ներկայացված 2007թ. հաշվապահական հաշվեկշռի հաշվետու տարվա վերջին կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով տողում արտացոլված պարտավորությունների մեջ: Ընկերության կողմից մատակարարներին կատարված վճարումները հավաստող փաստաթղթերի ստուգումից պարզվել է, որ Ընկերությունը, 2008թ. ընթացքում «Վահան ԵՀԱ» ՍՊԸ-ի հանդեպ ունեցած կետանցված պարտավորությունների գծով կատարված վճարումներից հետո, 31.12.2008թ. դրությամբ դեռևս ունեցել է 23.249.680 դրամ չմարված պարտավորություններ: Նշված պարտավորությունը Ընկերության կողմից ներառվել է ՀՏ ներկայացված 2008թ. հաշվապահական հաշվեկշռի հաշվետու տարվա վերջին

կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով տողում արտացոլված պարտավորությունների մեջ: Ստուգմամբ պարզվել է, որ 23.249.680 դրամ պարտավորությունը 2008թ. հաշվետու տարվա արդյունքներով ընկերության կողմից եկամուտ չի ճանաչվել: Ընկերության կողմից խախտվել է ՀՀ կառավարության 19.12.2002թ. N2052-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի 3-րդ մասի 21-րդ և 22-րդ կետերի պահանջները: Ընկերության կողմից խախտվել է «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետի «Ժե» ենթակետի պահանջները, համաձայն որի եկամուտների թվին են դասվում ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված կարգով դուրս գրված անհուսալի կրեդիտորական պարտքերի գումարները: Արդյունքում արձանագրվել է, որ 23.249.700 դրամ անհուսալի կրեդիտորական պարտքը Ընկերության կողմից ենթակա էր արտացոլման 2008թ. համար ՀՏ ներկայացված շահութահարկի հաշվարկի համախառն եկամտի մեջ: Միաժամանակ, «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին կետի, 32-րդ հոդվածի 4-րդ և 5-րդ կետերի համաձայն, ստուգմամբ ընկերության 2008թ. հաշվետու տարվա համախառն եկամտից ենթակա են նվազեցման ծախսեր 46.458.300 դրամի չափով: Արդյունքում արձանագրվել է, որ 2008թ. համար ՀՏ ներկայացված շահութահարկի հաշվարկում ենթակա էր հաշվարկման հարկային վնաս 23.208.600 դրամի չափով (23.249.700-46.458.300):

2) Ընկերությունը աշխատանքների կատարման պայմանագրերի, անշարժ գույքի և տրանսպորտային միջոցների վարձակալման պայմանագրերի շրջանակներում ստացված ծառայությունների դիմաց վճարման պարտավորությունները չկատարելու պատճառով 2008թ. ընթացքում ունեցել է կետանցված կրեդիտորական պարտքեր, մասնավորապես, «Ռակե» ՍՊԸ-ին՝ 57.750.000 դրամ, «Գլոբալ Գոլդ Մայնինգ» ՍՊԸ-ին՝ 8.640.000 դրամ, քաղ. Ս.Սահակյանին՝ 270.000 դրամ, քաղ. Գ.Հայրապետյանին 590.000 դրամ, ընդամենը՝ 67.250.000 դրամ: Նշված կրեդիտորական պարտքերի գումարները ընկերության կողմից ներառվել են ՀՏ ներկայացված 2008թ. հաշվապահական հաշվեկշռի հաշվետու տարվա վերջին կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով տողում արտացոլված պարտավորությունների մեջ: Ընկերության կողմից մատակարարներին կատարված վճարումները հավաստող (հիմնավորող) փաստաթղթերի ստուգմամբ պարզվել է, որ «Ռակե» ՍՊԸ-ի, «Գլոբալ Գոլդ Մայնինգ» ՍՊԸ-ի, քաղ. Ս.Սահակյանի, քաղ. Գ.Հայրապետյանի մասով ունեցած կետանցված պարտավորությունների գծով 2009թ. ընթացքում ընկերությունը վճարումներ չի կատարել: Այդ չմարված պարտավորությունների գումարները առկա են նաև ընկերության ՀՏ ներկայացված 2009թ. հաշվապահական հաշվեկշռի՝ հաշվետու տարվա վերջին կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով տողում արտացոլված պարտավորությունների մեջ: Ընկերության կողմից 67.250.000 դրամի չափով անհուսալի կրեդիտորական պարտքերը 2009թ. հաշվետու տարվա արդյունքներով նույնպես չեն ներառվել համախառն եկամտում: Ակտով արձանագրվել է, որ Ընկերության կողմից խախտվել են ՀՀ կառավարության 19.12.2002թ. N2052-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի 3-րդ մասի 21-րդ և 22-րդ կետերի, «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետի «Ժե» ենթակետի պահանջները: Արդյունքում արձանագրվել է, որ 67.250.000 դրամ անհուսալի կրեդիտորական պարտքն Ընկերության կողմից ենթակա էր արտացոլման 2009թ. համար ՀՏ ներկայացված շահութահարկի հաշվարկի համախառն եկամտի մեջ: Ընկերությունը 2009թ. ընթացքում ունեցել է համախառն եկամտից նվազեցվող ծախսեր՝ 26.557.300 դրամի չափով, որոնք նույնպես չեն արտացոլվել 2009թ. համար ՀՏ ներկայացված շահութահարկի հաշվարկում: Արդյունքում, ընկերության կողմից 2009թ. համար ՀՏ ներկայացված շահութահարկի հաշվարկում հարկվող շահույթը որոշվում է ստուգմամբ և կազմում է 17.484.100 դրամ (67.250.000-26.557.300-

(նախորդ տարվա վնաս՝ 23.208.600): Արդյունքում շահութահարկի գծով լրացուցիչ վճարման է առաջադրվել ընդամենը 7.299.612 դրամ:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել հետևյալը.

«Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի՝

- 7-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ համախառն եկամուտը հաշվետու տարում հարկատուի բոլոր եկամուտների հանրագումարն է՝ անկախ դրանց ստացման աղբյուրներից:

- 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետի «ժե» ենթակետի համաձայն՝ եկամուտների թվին են դասվում մասնավորապես՝ ՀՀ կառավարության, իսկ բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների և ապահովագրական ընկերությունների դեպքում՝ ՀՀ կառավարության լիազորած մարմնի և ՀՀ կենտրոնական բանկի համատեղ սահմանած կարգով դուրս գրված անհուսալի կրեդիտորական պարտքերի գումարները:

ՀՀ կառավարության 19.12.2002թ. «Կազմակերպությունների (բացառությամբ բանկերի և ապահովագրական ընկերությունների) դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստի (պահուստաֆոնդի) ձևավորման, դեբիտորական ու կրեդիտորական պարտքերի անհուսալի ճանաչման և դուրսգրման կարգը հաստատելու մասին» N2052-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի՝

- 3-րդ կետի համաձայն՝ նույն կարգի կիրառման առումով կրեդիտորական պարտքը (այդ թվում՝ աշխատանքի վարձատրության և դրան հավասարեցված այլ վճարումների, շահաբաժինների գծով)՝ կազմակերպության կողմից այլ անձանց (կրեդիտորներին) վճարման (այլ ձևով հատուցման) ենթակա պարտքի գումարն է,

- 4-րդ կետի համաձայն՝ կրեդիտորական պարտքը համարվում է կետանցված, եթե այն կարգի 2-րդ կետում նշված հիմքերով սահմանված ժամկետում չի մարվել: Այն դեպքում, երբ կրեդիտորական պարտքի մարման ժամկետը փոխադարձ համաձայնությամբ երկարաձգվում է, դեբիտորական կամ կրեդիտորական պարտքը համարվում է կետանցված՝ նոր ժամկետում չմարվելու դեպքում: Այն դեպքում, երբ սահմանված չէ դեբիտորական կամ կրեդիտորական պարտքի մարման ժամկետ, ինչպես նաև ցպահանջ դեբիտորական կամ կրեդիտորական պարտքերի դեպքում, դեբիտորական կամ կրեդիտորական պարտքի մարման ժամկետ է համարվում այդ պարտքը առաջացնող գործարքի (գործառնության, փաստի) կատարման օրվան հաջորդող 60-րդ օրը,

- 21-րդ կետի համաձայն՝ կրեդիտորական պարտքը կետանցված դառնալու 366-րդ օրվանից համարվում է անհուսալի՝ բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ սահմանված դեպքերի,

- 22-րդ կետի համաձայն՝ կարգի 21-րդ կետին համապատասխան անհուսալի ճանաչված կրեդիտորական պարտքերը ենթակա են դուրսգրման՝ անհուսալի դառնալու հաշվետու տարում: Դուրս գրված անհուսալի կրեդիտորական պարտքի գումարը հաշվի է առնվում կազմակերպության հաշվետու տարվա հարկվող շահույթը (վնասը) որոշելիս՝ որպես եկամուտ:

Քննարկվող հարցով եզրակացության հանգելու համար Հանձնաժողովը հաշվի է առնում հետևյալ փաստական հանգամանքները՝

1) Ընկերության և «Վահան ԵՀԱ» ՍՊԸ-ի միջև աշխատանքների կատարման պայմանագրի շրջանակներում պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով 2007թ. դեկտեմբեր ամսին առաջացել են կետանցված կրեդիտորական պարտքեր, որոնք ներառվել է 2007թ. հաշվապահական հաշվեկշռի հաշվետու տարվա վերջին կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով տողում արտացոլված

պարտավորություններում: 2008թ. ընթացքում այդ պարտավորությունների գծով կատարված վճարումներից հետո 31.12.2008թ. դրությամբ առկա չմարված պարտավորությունները ներառվել է 2008թ. հաշվապահական հաշվեկշռի հաշվետու տարվա վերջին կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով տողում արտացոլված պարտավորությունների մեջ, որոնք 2008թ. արդյունքներով շահութահարկով հարկման առումով եկամուտ չեն ճանաչվել:

2) աշխատանքների կատարման պայմանագրերի, անշարժ գույքի և տրանսպորտային միջոցների վարձակալման պայմանագրերի շրջանակներում ստացված ծառայությունների դիմաց վճարման պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով Ընկերությունը 2008թ. ընթացքում ունեցել է կտրանցված կրեդիտորական պարտքեր, որոնք ներառվել են 2008թ. հաշվապահական հաշվեկշռի հաշվետու տարվա վերջին կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով տողում արտացոլված պարտավորությունների մեջ: Այդ պարտավորությունների գծով 2009թ. ընթացքում ընկերությունը վճարումներ չի կատարել: Ընդ որում, առկա չմարված պարտավորությունների գումարները ներառված են նաև 2009թ. հաշվապահական հաշվեկշռի հաշվետու տարվա վերջին կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով տողում, որոնք 2009թ. արդյունքներով շահութահարկով հարկման առումով եկամուտ չեն ճանաչվել:

Հիմք ընդունելով վերոնշյալ իրավական կարգավորումները և հաշվի առնելով սույն հարցին առնչվող փաստական հանգամանքները, Հանձնաժողովը գտնում է, որ Գանգատն այս մասով ենթակա է մերժման հետևյալ հիմնավորումներով՝

1) ՀՀ կառավարության 19.12.2002թ. N2052-Ն որոշմամբ հաստատված կարգին համապատասխան՝ 2007թ. ընթացքում կետանցված համարվող կրեդիտորական պարտքերի գծով 2008թ. ընթացքում կատարվել են մասնակի վճարումներ, իսկ այդ պարտքերի չվճարված մասը (նշված կարգին համապատասխան՝ 2008թ. համարվում է անհուսալի) հաշվի չի առնվել 2008թ. հարկվող շահույթը (վնասը) որոշելիս՝ որպես եկամուտ: Միաժամանակ, 2008թ. ընթացքում կետանցված համարվող կրեդիտորական պարտքերի գծով 2009թ. ընթացքում վճարումներ չեն կատարվել (նշված կարգին համապատասխան՝ 2009թ. համարվում է անհուսալի) և անհուսալի կրեդիտորական պարտքերի գումարները հաշվի չեն առնվել 2009թ. հարկվող շահույթը (վնասը) որոշելիս՝ որպես եկամուտ: Վերոնշյալ իրավական կարգավորումներին համապատասխան՝ համապատասխան անհուսալի ճանաչված կրեդիտորական պարտքերը ենթակա էին դուրսգրման՝ անհուսալի դառնալու հաշվետու տարում, իսկ դուրս գրված անհուսալի կրեդիտորական պարտքի գումարները Ընկերությունը պետք հաշվի է առնել համապատասխան հաշվետու տարվա հարկվող շահույթը (վնասը) որոշելիս՝ որպես եկամուտ: Հանձնաժողովը գտնում է, որ վերոնշյալի արդյունքում Ընկերության կողմից խախտվել են ՀՀ կառավարության 19.12.2002թ. N2052-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի և «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջները,

2) վերոնշյալ խախտումները արձանագրվել են հարկային մարմնի կողմից Ընկերության մոտ կատարված բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների և հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող ՀՀ օրենսդրության առանձին պահանջների կատարման ճշտության ստուգմամբ՝ 16.03.2011թ. N1012445 Ակտով, որով շահութահարկի գծով լրացուցիչ վճարման է առաջադրվել 7.299.612 դրամ: Հետագայում, 31.10.2012թ. N1024191/2 վերստուգման և 19.12.2016թ. N1024191/3 վերստուգման հանձնարարագրերին համապատասխան Ընկերությունում իրականացվող վերստուգումների արդյունքում հաստատվել են վերոնշյալ խախտումները, Ընկերության կողմից չեն ներկայացվել մատակարարներին կատարված վճարումները հավաստող փաստաթղթեր վերոնշյալ

կրեդիտորական պարտքերի՝ մինչև անհուսալի դառնալը մարված լինելու վերաբերյալ, հետևաբար նշված խախտումները արձանագրվել են նաև համապատասխան վերստուգման ակտերով: Հանձնաժողովը գտնում է, որ այս առումով հիմնավոր չեն գանգատով բերված այն փաստարկները, որ խախտման բնույթն ու դեպքերն ընդամենը հայելապատ արտացոլվել են (արտատպվել են) վերստուգման ակտերում: Վերստուգումների ընթացքում մատակարարներին կատարված վճարումները հավաստող փաստաթղթերի ներկայացման պարագայում դրանք հաշվի կառվենին ստուգողների կողմից: Հանձնաժողովը հաշվի է առնում նաև այն հանգամանքը, որ գանգատով ևս չեն բերվել կրեդիտորական պարտքերի վճարումը հաստատող փաստարկներ,

3) գանգատով բերված այն փաստարկների վերաբերյալ, որ ստուգումն իրականացնող պաշտոնատար անձինք հաշվի չեն առել փորձագետի կողմից կատարված եզրահանգումները, այնինչ փորձագետի կողմից մանրամասն նկարագրված է, թե կոնկրետ ինչի հետևանքով, և կոնկրետ որ դեպքերով են ակտում կատարվել սխալ հաշվարկներ, Հանձնաժողովը հարկ է համարում նշել հետևյալը՝

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի համաձայն՝ փորձագետի եզրակացությունը այլ ապացույցների համակցությունում հանդիսանում է ապացույցի տեսակներից ընդամենը մեկը և, ինչքան էլ որ այն կարևորվի, վարույթն իրականացնող մարմինը վերջնական եզրակացության է հանգում բացառապես միայն ապացույցների ողջ համակցությունը ուսումնասիրելու արդյունքում: Քննարկվող դեպքում ստուգումն իրականացնող պաշտոնատար անձինք եկել են եզրակացության սույն գործով ձեռք բերված բոլոր ապացույցների համալիր հետազոտման արդյունքում: Այսինքն, ինչպես արդեն նշվեց, փորձագետի եզրակացությունը չունենալով առաջնայնություն ստուգման ընթացքում ուսումնասիրված մյուս ապացույցների նկատմամբ, ստուգումն իրականացնող պաշտոնատար անձանց կողմից այլ ապացույցների հետ միասին ենթարկվել է ամբողջական ուսումնասիրության, որի արդյունքում ստուգումն իրականացնող անձինք եկել են այն եզրակացության, որն և իր արտացոլումն է ստացել ակտերում,

4) ինչ վերաբերում է գանգատով բերված այն փաստարկին, որ քրեական գործի նյութերը տրամադրվել են ստուգողներին, բայց հաշվի չեն առնվել, և դրա փոխարեն ստուգողներն ընդամենը կրկնել են պնդումներ, որոնք հերքվել են քրեական գործով քննությամբ ևս հիմնավոր չէ, քանի որ գանգատին կից ներկայացված 23.08.2011թ. քրեական գործով վարույթը կարճելու և քրեական հետապնդում չիրականացնելու մասին N13201810 որոշումը առնչություն չունի սույն հարցի հետ: Նշված որոշումն առնչվում է «Գլոբալ գոլդ Հանքավան» ՍՊԸ-ի հանքային իրավունքի ստացման ու փոխանցման հարցերին:

2. Ակտի 5-րդ կետով մասնավորապես արձանագրվել է, որ «Գլոբալ Գոլդ Հանքավան» ՍՊԸ-ն գործունեություն է իրականացնում հանքարդյունաբերության ոլորտում և 2007թ. ՀՀ Սյունիքի մարզի Մարջանի հանքավայրում իրականացրել է ուսումնասիրության աշխատանքներ՝ 2004թ. սահմանված կարգով տրամադրված ուսումնասիրության հատուկ լիցենզիայի հիման վրա: 2008թ. մարտի 31-ին դիմել է ՀՀ Առևտրի և տնտեսական զարգացման նախարարություն՝ Մարջանի տեղամասի հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիա ստանալու նպատակով և 2008թ. ապրիլի 22-ին ստացել է հանքարդյունահանման ՀԱ-Լ-14/526 հատուկ լիցենզիան: Որպես պայմանագրային պարտավորություն 2007թ. մինչև 2009թ. վերջը վերը նշված հանքավայրի վրա ըստ ներկայացված փաստաթղթերի կատարել է 694.331.206 դրամի ծախսեր (ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի 31.10.2012թ. թիվ 1024191/2 հանձնարարագրով իրականացված բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների ճշտության վերստուգման ընթացքում ստուգում իրականացնող պաշտոնատար անձանց ներկայացված

հաշվապահական փաստաթղթերով և ընկերության կողմից տրամադրված տեղեկանքով վերոհիշյալ հանքավայրի վրա կատարված ծախսերի հանրագումարը կազմել է 900.765.283 դրամ): Վերոգրյալ ծախսերը հաշվապահորեն ձևակերպվել են որպես ոչ ընթացիկ ակտիվներ հետաձգված ծախսերի գծով (154 հաշվապահական հաշիվ) և մինչ օրս գտնվում են հաշվեկշռի ակտիվներում: 2010թ. ընկերությունը դիմել է կոնցեսիոն գործակալությանը հանքարդյունահանման ՀԱ-Լ-14/526 հատուկ լիցենզիայի հանքային իրավունքները 2010թ. փետրվար ամսին ոչ ռեզիդենտ «Գլոբալ Գոլդ Մայնինգ» կազմակերպության կողմից ՀՀ-ում հիմնադրած «Մարջան Մայնինգ Քոմփանի» ՍՊԸ-ին փոխանցելու խնդրանքով, որը բավարարվել է 2010թ. մարտի 12-ին: Այսպիսով, «Գլոբալ Գոլդ Հանքավան» ՍՊԸ-ն անհատույց փոխանցել է հանքարդյունահանման ՀԱ-Լ-14/526 հատուկ լիցենզիայի հանքային իրավունքները «Մարջան Մայնինգ Քոմփանի» ՍՊԸ-ին: «Ընդերքն օգտակար հանածոների շահագործման նպատակով ուսումնասիրության և արդյունահանման համար տրամադրելու» (կոնցեսիայի) մասին 05.11.2002թ. ՀՕ-440-Ն օրենքի (գործել է մինչև 01.01.2012թ.) 11-րդ հոդվածի համաձայն բոլոր հանքային իրավունքները փոխանցելի են, իսկ 66-րդ հոդվածի համաձայն՝ փոխանցում նշանակում է հանքային իրավունքների նկատմամբ որևէ գործարք՝ ի շահ երրորդ անձի: Հանքային իրավունքի փոխանցման դիմաց հատուցման բացակայության դեպքում ՀՀ «Ընդերքի մասին» 06.11.2002թ. ՀՕ-456-Ն օրենսգրքի 13-րդ հոդվածի, «Ընդերքն օգտակար հանածոների շահագործման նպատակով ուսումնասիրության և արդյունահանման համար տրամադրելու (կոնցեսիայի) մասին» 05.11.2002թ. ՀՕ-440-Ն օրենքի 11-րդ և 66-րդ հոդվածների համաձայն հանքային իրավունքի օտարումը ԱԱՀ-ով հարկվող գործարք է հանդիսանում «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ կետին համապատասխան: 2010թ. առաջին եռամսյակի համար հարկային տեսչություն ներկայացված ավելացված արժեքի հարկի հաշվարկում ընկերությունը չի ներառել վերոհիշյալ հարկվող գործարքի վերաբերյալ տվյալները, որի արդյունքում խախտվել է «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ կետի պահանջները: Այսինքն ընկերությունն ակնհայտորեն ոչ ճիշտ տվյալներ է ներառել հարկային տեսչություն ներկայացված ավելացված արժեքի հարկի հաշվարկներում: Առկա է որոշում «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 22-րդ հոդվածով սահմանված կարգով հարկ վճարողի հարկվող օբյեկտները և հարկային պարտավորությունները հարկային մարմնի կողմից հաշվարկելու վերաբերյալ: Հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 18.09.1998թ. N580 որոշման 2-րդ բաժնի 4-րդ կետի դրույթները՝ հաշվարկվել են ընկերության հարկվող օբյեկտները և հարկային պարտավորությունները:

«Գլոբալ Գոլդ Հանքավան» ՍՊԸ-ի վերոհիշյալ գործարքից բխող հարկային պարտավորությունները հաշվարկվել են հետևյալ հերթականությամբ.

ա) Ելակետային չափերի որոշման համար անհրաժեշտ վերլուծության կատարում:

Ընկերության մոտ հանքային իրավունքների փոխանցումից բխող հարկային պարտավորությունների հաշվարկման համար անհրաժեշտ ելակետային չափերի որոշման շրջանակներում ակտիվների շարժի (օգտագործման) չափի մնացորդի գնահատումը կատարվել է ՀՀ կառավարության 18.09.1998թ. N580 որոշման 3.1 ենթաբաժնի 6-րդ կետի «ա» ենթակետի համաձայն՝ հարկ վճարողի ներկայացրած սկզբնական հաշվառմանը, գրանցումներին վերաբերող և այլ համապատասխան հիմնավորող փաստաթղթերի հիման վրա:

բ) Հարկվող օբյեկտները և հարկային պարտավորությունները հաշվարկելու (գնահատելու, վերագնահատելու) համար անհրաժեշտ ելակետային չափերի որոշում:

Պարզվել է, որ ընկերությունը գործունեություն է իրականացնում հանքարդյունաբերության ոլորտում և 2007թ. ՀՀ Սյունիքի մարզի Մարջանի

հանքավայրում իրականացրել է ուսումնասիրության աշխատանքներ 2004թ. սահմանված կարգով տրամադրված ուսումնասիրության հատուկ լիցենզիայի հիման վրա: 2008թ. մարտի 31-ին դիմել է ՀՀ Առևտրի և տնտեսական զարգացման նախարարություն՝ Մարջանի տեղամասի հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիա ստանալու նպատակով և 2008թ. ապրիլի 22-ին ստացել է հանքարդյունահանման ՀԱ-Լ-14/526 հատուկ լիցենզիան: Որպես պայմանագրային պարտավորություն 2007թ. մինչև 2009թ. վերջը վերը նշված հանքավայրի վրա կատարվել են 69.4331.206 դրամի ծախսեր: Վերոգրյալ ծախսերը հաշվապահորեն ձևակերպվել են որպես ոչ ընթացիկ ակտիվներ հետաձգված ծախսերի գծով (154 հաշվապահական հաշիվ) և մինչ օրս գտնվում են հաշվեկշռի ակտիվներում: 2010թ. ընկերությունը դիմել է կոնցեսիոն գործակալությանը՝ հանքարդյունահանման ՀԱ-Լ-14/526 հատուկ լիցենզիայի հանքային իրավունքները 2010թ. փետրվար ամսին ոչ ռեզիդենտ «Գլոբալ Գոլդ Մայնինգ» կազմակերպության կողմից ՀՀ-ում հիմնադրած «Մարջան Մայնինգ Քոմփանի» ՍՊԸ-ին փոխանցելու խնդրանքով, որը բավարարվել է 2010թ. մարտի 12-ին: Այսպիսով, «Գլոբալ Գոլդ Հանքավան» ՍՊԸ-ն անհատույց փոխանցել է հանքարդյունահանման ՀԱ-Լ-14/526 հատուկ լիցենզիայի հանքային իրավունքները «Մարջան Մայնինգ Քոմփանի» ՍՊԸ-ին:

գ) Հարկվող օբյեկտների հաշվարկում (գնահատում, վերագնահատում) դրանից բխող հարկային պարտավորությունների հաշվարկում (գնահատում, վերագնահատում) և արդյունքների ձևակերպում:

Նշված գործարքների միջոցով 2007-2009թթ. ընկած ժամանակաշրջանի ընթացքում կատարված ծախսերը, որպես ակտիվներ հանքային իրավունքների փոխանցման հետ միասին անհատույց ձևով տրամադրվել են «Մարջան Մայնինգ Քոմփանի» ընկերությանը, որը, սակայն, չի ձևակերպվել ընկերության հաշվապահական հաշվառմամբ և չի հաշվարկվել այդ գործարքից բխող հարկային պարտավորությունները՝ խախտելով «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ կետի պահանջները: Նշված գործարքների մասով անհրաժեշտ է իրականացնել հարկային ճշգրտում՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 18.09.1998թ. N580 որոշման 4-րդ բաժնի 12-րդ կետի: Համաձայն «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 6-րդ կետի՝ ընկերությունը 2010թ. առաջին եռամսյակի համար հարկային տեսչություն ներկայացրած ավելացված արժեքի հարկի հաշվարկում պետք է ներառեր անհատույց տրամադրված ակտիվների գծով հարկվող շրջանառությունը՝ գումարով 694.331.206 դրամ, որի նկատմամբ հաշվարկվում է ԱԱՀ 20 տոկոս դրույքաչափով՝ ընդամենը 138.866.241 դրամ: Արդյունքում, հիմք ընդունելով «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 43-րդ հոդվածի, «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի դրույթները, ԱԱՀ-ի գծով վճարման է առաջադրվել ընդամենը 222.185.986 դրամ:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել հետևյալը.

ՀՀ ընդերքի մասին 06.11.2002թ. ՀՕ-456-Ն օրենսգրքի (գործել է մինչև 01.01.2012թ.)՝

- 7-րդ հոդվածի համաձայն՝ ընդերքը կարող է օգտագործվել մասնավորապես՝ երկրաբանական ուսումնասիրությունների և օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով,

- 11-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ երկրաբանահետախուզական աշխատանքները և հանքավայրերի շահագործումը կատարվում են լիազորված մարմնի և ընդերքօգտագործողի միջև կնքված պայմանագրի համաձայն,

- 28-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ ընդերքի տրամադրումն օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով թույլատրվում է միայն դրանում

պարփակված պաշարների պետական փորձաքննությունից, ինչպես նաև հետախուզված և նախնական գնահատված պաշարների քանակը և որակը լիազորված մարմնի սահմանած կարգով հաստատելուց հետո,

- 28-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ օգտակար հանածոների պաշարների վերաբերյալ պետական փորձաքննության եզրակացությունը հիմք է ծառայում դրանք պետական հաշվեկշռում գրանցելու համար:

«Ընդերքն օգտակար հանածոների շահագործման նպատակով ուսումնասիրության և արդյունահանման համար տրամադրելու (կոնցեսիայի) մասին» 05.11.2002թ. ՀՕ-440-Ն օրենքի (գործել է մինչև 01.01.2012թ.)՝

- 11-րդ հոդվածի համաձայն՝ բոլոր հանքային իրավունքները փոխանցելի են,

- 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ յուրաքանչյուր տնտեսավարող սուբյեկտ կարող է դիմել լիազոր մարմին՝ ընդերքի հաստատված պաշարներով հանքավայրի կամ դրա տեղամասի նկատմամբ օգտակար հանածոներ արդյունահանելու նպատակով հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիա ստանալու համար,

- 19-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ ուսումնասիրության հատուկ լիցենզառուն, համաձայն 20-րդ հոդվածի, իրավունք ունի լիազոր մարմնին տված դիմումի հիման վրա ստանալ հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիա՝ ուսումնասիրության տարածքում օգտակար հանածոներ արդյունահանելու համար: Նույն մասի համաձայն՝ դիմում ներկայացրած ուսումնասիրության հատուկ լիցենզիա ունեցող անձը կհամարվի արտոնյալ դիմումատու,

- 20-րդ հոդվածի համաձայն՝ հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիայի դիմումին կցվում են մասնավորապես՝ սպառիչ տեղեկություններ ընդերքի այն տեղամասում գտնվող օգտակար հանածոների հանքավայրի մասին, որի նկատմամբ դիմումատուն հավակնում է ստանալ լիցենզիա, ներառյալ՝ ամփոփ տեղեկատվություն հանքավայրի հաստատված պաշարների, ինչպես նաև հանքարդյունահանման պայմանների վերաբերյալ, հանքարդյունահանման ծրագիրը, ինչպես նաև արտոնյալ դիմումատուի կողմից ներկայացվող լրացուցիչ փաստաթղթեր ու տեղեկություններ,

- 66-րդ հոդվածի համաձայն՝ նույն հոդվածի իմաստով՝ «փոխանցում» նշանակում է հանքային իրավունքների նկատմամբ որևէ գործարք՝ ի շահ երրորդ անձի: Նույն հոդվածով նախատեսված համաձայնության ստացման համար ներկայացված դիմումը պետք է ներառի փոխանցվող իրավունքը ձեռք բերող տնտեսավարող սուբյեկտի մասին այն բոլոր տեղեկությունները, որոնք իրավունքի փոխանցողը ներկայացրել է համապատասխան հանքային իրավունքը ձեռք բերելիս: Լիազոր մարմնի համաձայնությունը պահանջող հանքային իրավունքների փոխանցման ընթացակարգը սահմանում է լիազոր մարմինը:

«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի՝

- 6-րդ հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն՝ ԱԱՀ-ով հարկվող գործարքներ (գործառնություններ) են համարվում ծառայությունների մատուցումը՝ ապրանքների մատակարարում չհամարվող գործարք (գործառնություն), որն իրականացվում է որևէ ձևով կատարվող հատուցման դիմաց, ներառյալ ոչ նյութական ակտիվների իրացումը (փոխանցումը): Ծառայությունների մատուցում է համարվում նաև ապրանքների և անշարժ գույքի վարձակալությունը:

3-րդ կետի համաձայն՝ ԱԱՀ-ով հարկվող գործարքներ (գործառնություններ) են համարվում անհատույց (մասնակի հատուցմամբ) սպառումը՝ նույն օրենքով սահմանված կարգով ԱԱՀ վճարող անձանց կողմից ապրանքների անհատույց հատկացում կամ ծառայությունների անհատույց մատուցում տվյալ անձանց կամ այլ անձանց կամ նրանց ապրանքների մատակարարում և ծառայությունների մատուցում՝ տվյալ գործարքների

(գործառնությունների) համար սովորաբար կիրառվող գներից էականորեն ցածր գներով, բացառությամբ օրենքով կամ օրենքով նախատեսված դեպքերում իրավական այլ ակտով սահմանված դեպքերի.

- 8-րդ հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն՝ ապրանքների անհատույց մատակարարման, ծառայությունների անհատույց մատուցման, ինչպես նաև այն դեպքում, երբ դրանց դիմաց տվյալ գործարքների (գործառնությունների) համար սովորականի համեմատ կիրառվում են գործարքի իրական արժեքից 20 և ավելի տոկոսով ցածր գներ (մասնակի հատուցում), հարկման օբյեկտ է համարվում այդպիսի կամ նույնանման գործարքների համար համեմատելի հանգամանքներում որպես հարկվող շրջանառություն ընդունվող՝ նույն օրենքին համապատասխան որոշվող մեծության (գործարքի արժեքի, վճարի վարձատրության, պարգևի կամ այլ դրամական հատուցման մեծության), իսկ դրա բացակայության դեպքում՝ համանման պայմաններում գործող այլ հարկ վճարողի կողմից համեմատելի հանգամանքներում նույնանման գործարքների համար սովորաբար որպես հարկման օբյեկտ ընդունվող մեծության (գործարքի իրական արժեքի) 80 տոկոսը կազմող մեծությունը,

- «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի՝

- 22-րդ հոդվածի համաձայն՝ եթե հարկ վճարողը չի ներկայացնում հարկվող օբյեկտների գծով հաշվապահական հաշվառման (հարկային օրենսդրությամբ կամ ՀՀ կառավարության որոշումներով նախատեսված դեպքերում՝ նաև այլ հաշվառման և (կամ) գրանցումների վերաբերող) սահմանված փաստաթղթերը կամ դրանք վարում է սահմանված կարգի կոպիտ խախտումներով, կամ ակնհայտ կեղծ տվյալներ է մտցնում հարկային մարմին ներկայացրած հաշվետվություններում, հաշվարկներում, հայտարարագրերում և այլ փաստաթղթերում, որի հետևանքով անհնար է դառնում հարկային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաշվարկել հարկ վճարողի հարկային պարտավորությունը կամ օրենքով սահմանված դեպքերում հարկ վճարողի շրջանառությունները համարվում են չհիմնավորված, ապա հարկվող օբյեկտները և հարկային պարտավորությունները հաշվարկում է հարկային մարմինը՝ ՀՀ կառավարության սահմանած կարգով, մասնավորապես, հիմնվելով հարկ վճարողի ակտիվների, հարկ վճարողի իրացման շրջանառության ծավալների, հարկ վճարողի արտադրության և շրջանառության ծախսերի, գույքագրման և չափագրման տվյալների, օրենքով սահմանված կարգով երրորդ անձից ստացված տեղեկությունների, ինչպես նաև նույն օրենքի 20-րդ հոդվածով սահմանված այլ տեղեկությունների, համանման պայմաններում գործող այլ սուբյեկտների միջև կիրառված գների և այլ ցուցանիշների, համախառն եկամտի մեջ 25 տոկոս հաշվարկային հարկվող շահույթի կամ հարկվող եկամտի կամ օրենքով իրականացված հսկիչ գնումների վրա:

- ՀՀ կառավարության «Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 22 հոդվածով նախատեսված դեպքերում հարկային մարմնի կողմից հարկվող օբյեկտների և հարկային պարտավորությունների հաշվարկման (գնահատման) կարգը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում շուկայական (սովորաբար կիրառվող) գները որոշելու մասին» 18.09.1998թ. N580 որոշմամբ հաստատված կարգի՝

- 3.1-րդ ենթաբաժնի 6-րդ կետի «ա» ենթակետի համաձայն՝ հաշվետու (ստուգվող) ժամանակաշրջանի համար ակտիվների շարժի (օգտագործման) (այլ ակտիվների ավելացման (աճի), պարտավորությունների նվազման, հարկվող օբյեկտի հաշվարկման ժամանակ հաշվի առնվող նվազեցումների, հարկվող օբյեկտների հաշվարկման ժամանակ հաշվի չառնվող նվազեցումների հանրագումար) չափի մնացորդի որոշման համար հիմք է ընդունվում մասնավորապես՝ հարկ վճարողի ներկայացրած սկզբնական

հաշվառմանը, գրանցումներին վերաբերող և այլ համապատասխան հիմնավորող փաստաթղթերը.

- 2-րդ բաժնի 4-րդ կետի համաձայն՝ «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 22-րդ հոդվածով սահմանված դեպքերում հարկվող օբյեկտները և հարկային պարտավորությունները հաշվարկում է հարկային մարմինը՝ հետևյալ հաջորդականությամբ՝ ելակետային չափերի որոշման համար անհրաժեշտ վերլուծության կատարում, հարկվող օբյեկտների և հարկային պարտավորությունները հաշվարկելու (գնահատելու, վերագնահատելու) համար անհրաժեշտ ելակետային չափերի որոշում, հարկվող օբյեկտների հաշվարկում (գնահատում, վերագնահատում), դրանից բխող հարկային պարտավորությունների հաշվարկում (գնահատում, վերագնահատում) և արդյունքների ձևակերպում:

Քննարկվող հարցով եզրակացության հանգելու համար Հանձնաժողովը հաշվի է առնում նաև հետևյալ փաստական հանգամանքները՝

1) ՀՀ բնապահպանության նախարարության կողմից 2002թ. տրված երկրաբանական ուսումնասիրությունների թույլտվության, իսկ 08.07.2004թ.-ից՝ N1 ուսումնասիրության հատուկ լիցենզիայի հիման վրա «Գլոբալ գոլդ Հանքավան» ՍՊԸ-ն («ՍՀԱ» ՍՊԸ) իրականացրել է Սյունիքի մարզի Մարջանի ոսկի-բազմամետաղային երևակման հետախուզությունը՝ համաձայն երկրաբանական ֆոնդում գրանցում ստացած Ֆ-02-12/1 նախագծի,

2) 31.03.2008թ. ընկերությունը դիմել է ՀՀ առևտրի և տնտեսական զարգացման նախարարություն՝ Մարջանի տեղամասի հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիա ստանալու նպատակով, 22.04.2008թ. ստացել է NՀԱ-Լ-14/526 հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիան,

3) 2010թ. ընկերությունը դիմել է ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարություն՝ վերոնշյալ լիցենզիայով և N411 լիցենզիային պայմանագրով հավաստվող իր հանքային իրավունքն օրենքով սահմանված կարգով «Մարջան Մայինգ Քոմփանի» ՍՊԸ-ին փոխանցելու համար,

4) ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարի 12.03.2010թ. N16-Ա հրամանով NՀԱ-Լ-14/526 լիցենզիայով հավաստված հանքային իրավունքը (մինչև 22.04.2033թ. շահագործման ժամկետով) անհատույց փոխանցվել է «Մարջան Մայինգ Քոմփանի» ՍՊԸ-ին,

5) ՀՀ Ընդերքի մասին 06.11.2002թ. ՀՕ-456-Ն օրենսգրքի 13-րդ հոդվածին, «Ընդերքն օգտակար հանածոների շահագործման նպատակով ուսումնասիրության և արդյունահանման համար տրամադրելու (կոնցեսիայի) մասին» 05.11.2002թ. ՀՕ-440-Ն օրենքի 11-րդ և 66-րդ հոդվածներին համապատասխան տեղի է ունեցել ընկերության հանքային իրավունքի փոխանցում, որը «Ընդերքն օգտակար հանածոների շահագործման նպատակով ուսումնասիրության և արդյունահանման համար տրամադրելու (կոնցեսիայի) մասին» 05.11.2002թ. ՀՕ-440-Ն օրենքի 66-րդ հոդվածի համաձայն՝ համարվում է հանքային իրավունքների նկատմամբ որևէ գործարք՝ ի շահ երրորդ անձի: Քննարկվող դեպքում հանքային իրավունքի օտարումը «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ կետին համապատասխան հանդիսանում է ապրանքի մատակարարում չհամարվող գործարք՝ օրենքի իմաստով ծառայության մատուցում: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ քննարկվող դեպքում հանքային իրավունքի փոխանցման դիմաց բացակայում է հատուցումը, «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ կետին համապատասխան՝ կարարվել է ԱԱՀ-ով հարկվող անհատույց գործարք: «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 6-րդ կետի կիրառման իմաստով այդպիսի կամ նույնանման (այդ թվում՝ այլ հարկ վճարողի կողմից) գործարքի և համեմատելի հանգամանքների բացակայությամբ պայմանավորված

Ընկերության ԱԱՀ-ի պարտավորությունները հաշվարկվել են «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 22-րդ հոդվածի և ՀՀ կառավարության 18.09.1998թ. N580 որոշմամբ հաստատված կարգի դրույթներին համապատասխան՝ որպես անուղղակի եղանակներով ԱԱՀ-ով հարկվող շրջանառության որոշման համար հիմք ընդունելով Ընկերության կողմից ակտիվի վրա կատարված ծախսերի (ուսումնասիրության, երկրաբանահետախուզական և նախագծման ու հարակից ծախսեր) մեծությունը:

Հիմք ընդունելով վերոնշյալ իրավական կարգավորումները և հաշվի առնելով սույն հարցին առնչվող փաստական հանգամանքները, Հանձնաժողովը գտնում է, որ Գանգատն այս մասով ենթակա է բավարարման հետևյալ հիմնավորումներով.

1) «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինը պարտավոր է ապահովել փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը՝ բացահայտելով գործի բոլոր, այդ թվում՝ վարույթի մասնակիցների օգտին առկա հանգամանքները: Հիմք ընդունելով նշվածը, Հանձնաժողովը հարկ է համարում անդրադառնալ Ընկերության կողմից ակտիվի վրա կատարված ծախսերի (ուսումնասիրության, երկրաբանահետախուզական և նախագծման ու հարակից ծախսեր) մեծությունը որպես հանքային իրավունքի փոխանցման անհատույց գործարքի գծով անուղղակի եղանակներով ԱԱՀ-ով հարկվող շրջանառություն համարելու հարցին, նկատի ունենալով Ընկերության բերած հետևյալ հիմնական փաստարկները.

Ընկերությունը պնդում է, որ ուսումնասիրության հատուկ լիցենզիայի շրջանակներում իր աշխատանքները հիմք չեն հանդիսացել հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիայի տրամադրման համար, նշելով ՀՀ բնապահպանության նախարարի 02.06.2006թ. «ՍՀԱ» ՍՊԸ-ին հասցեագրված N1-09/846 գրության մասին, որով տեղեկացվել է, որ նախագծով նախատեսված աշխատանքները չկատարելու, տեղեկատվություն չներկայացնելու և լիցենզային պայմանագիր չկնքելու պատճառով նախարարությունն ուժը կորցրած է ճանաչել N1 ուսումնասիրության հատուկ լիցենզիան: Ընկերությունը նշում է նաև, որ 21.02.2007թ. ուսումնասիրության հատուկ լիցենզիան հանվել է աճուրդի, ուստի այն դադարել է պատկանել ընկերությանը,

Ընկերությունը պնդում է նաև, որ հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիայի տրամադրման համար հիմք է հանդիսացել Մարջանի հանքավայրի օգտակար հանածոների պաշարների և կանխատեսումային ռեսուրսների մասին «Հանրապետական երկրաբանական ֆոնդ» ՊՈԱԿ-ի տեղեկանքը, որով որպես հանքավայրի շահագործման նպատակով ընդերքն օգտագործողին տրամադրվող տվյալներ՝ նշված են «Հայերկրաբանություն» ԱՄ-ի ԳՏԽ-ի 04.10.1988թ. նիստում դրական գնահատված՝ 1983-88թթ. Մարջանում կատարված նախնական հետախուզական աշխատանքների վերջնական հաշվետվության տվյալները: Ընկերությունը նշում է, որ հիշյալ տեղեկանքում ներառված չեն 2007-2008թթ. իր կատարած աշխատանքները, քանի որ լիազոր մարմինը մերժել է դրանք, իսկ տեղեկանքի 1988թ. հաստատված պաշարները նույնությամբ արտացոլվել են ընկերությանը տրված հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիայում:

2) հաշվի առնելով վերոնշյալը, Հանձնաժողովը սույն գործով եզրակացության հանգելու համար կարևորում է այն հարցը, թե ընկերության ուսումնասիրության հատուկ լիցենզիան արդյոք հաշվի չի առնվել ընկերությանը հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիա տրամադրելու համար, 2007-2009թթ. ընկերության կողմից հանքավայրում իրականացրած երկրաբանա-հետախուզական և նախագծման աշխատանքները արդյոք հաշվի չեն առնվել (կամ որքանով են հաշվի առնվել) ընկերությանը հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիան տրամադրելու համար և եթե հիշյալ աշխատանքները չիրականացվեին, արդյոք չէր ծագի ընկերության հանքային իրավունքի (վերոնշյալ

լիցենզիաների գործողության) դադարեցման հարցը: Նշված հարցերի պարզաբանման համար ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտեն դիմել է ընդերքօգտագործման իրավունք տրամադրող լիազոր պետական կառավարման մարմնի՝ ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարություն:

Լիազոր մարմնի պարզաբանման համաձայն՝ 2007-2009թթ. ընկերության կողմից հանքավայրում իրականացրած երկրաբանա-հետախուզական և նախագծման աշխատանքները հաշվի չեն առնվել ընկերությանը հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիան տրամադրելու համար: Միաժամանակ, նույն գրությամբ պարզաբանվել է, որ եթե նույնիսկ Ընկերության կողմից չիրականացվեին երկրաբանա-հետախուզական և նախագծման աշխատանքները, միևնույն է, կծագեր Ընկերության հանքային իրավունքի (վերոնշյալ լիցենզիաների գործողության) դադարեցման հարցը: Ընկերությանը հանքարդյունահանման հատուկ լիցենզիայի տրամադրման համար հիմք է հանդիսացել ՀՀ կառավարության և Ընկերության միջև 2008թ. փետրվարի 25-ին կնքված հաշտության համաձայնագիրը:

Վերը նշվածը փաստում է, որ ուսումնասիրության, երկրաբանա-հետախուզական և նախագծման ու հարակից ծախսերի վերոնշյալ մեծությունը չէր կարող հանդիսանալ անհատույց օտարված ակտիվի ԱԱՀ-ով հարկվող շրջանառության որոշման բազա:

3) Հաշվի առնելով վերոնշյալը՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ քննարկվող հարցով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածին համապատասխան, ըստ էության, ապացուցված են Ընկերության համար բարենպաստ փաստական հանգամանքները:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի, «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

Անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Ստուգումների կազմակերպման և դիտարկման վարչության 19.12.2016թ. թիվ 1024191/3 ակտի 5-6-րդ կետերը:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել տեսչական մարմինների միասնական բողոքարկման հանձնաժողովում ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ